

Tilastotiedotus Statistisk rapport

Tilastoarkisto
Statistiska arkivet

ISSN 0355-2268

**Tilastokeskus
Statistikcentralen
Central Statistical Office of Finland**

1986

Tiedustelut - Förfrågningar

Päiväys - Datum

Sarja ja nro - Serie och nr

Eeva-Sisko Veikkola,
Tilastokeskus
Puh. (90) 173 41
Heikki Ravantti,
Valtion opintotukikeskus
Puh. (941) 215 611

15.12.1986

KO 1986:16

KOULUTUS JA TUTKIMUS
UTBILDNING OCH
FORSKNING

OPINTOTUKEA HAKENEET JA SAANEET 1985/86

Tietoja opintotukilainsäädäntöön perustuvaa opintotukea hake-
neista ja saaneista opiskelijoista sekä opintotuen määristä lu-
kuvuonna 1985/86

TK000A - 001

ARKISTO

A 2

JULKAISUJEN POSTIMYYNTI:
Tilastokeskus, PL 504, 00101 Helsinki
Puh. (90) 173 4535
Valtion painatuskeskus, PL 516, 00101 Helsinki
Puh. (90) 539 011/tilaukset
KÄTEISMYYNTI: Valtion painatuskeskuksen kirjakaupat
Helsingissä Annankatu 44 ja Eteläesplanadi 4

POSTFÖRSÄLJNING:
Statistikcentralen PB 504, 00101 Helsingfors
Tel. (90) 173 4535
Statens tryckericentral, PB 516, 00101 Helsingfors
Tel. + 358 0 539 011/beställningar
KONTANTFÖRSÄLJNING: Statens tryckericentralens bokhandlar i
Helsingfors Annegatan 44 och Södra esplanaden 4

MAIL ORDERS
Central Statistical Office of Finland
P.O.B. 504, SF-00101 Helsinki
TEL. (90) 173 4535
Government Printing Centre P.O.B. 516, SF-00101 Helsinki
Tel. + 358 0 539 011/orders
CASH SALES
Government Printing Centre bookshops in Helsinki located
at Annankatu 44 and Eteläesplanadi 4

SISÄLLYS

	Sivu
1. Aluksi	1
2. Käsitteet	1
3. Tulokset	3
4. Taulukot	6

TAULUKKOLUETTELO

1. Opintotuen hakijat tuen lajin mukaan oppilaitosryhmittäin lukuvuonna 1985/ 86 (%)	6
2. Opintotuen hakijat iän mukaan lukuvuonna 1985/86	6
3. Opintotuen hakijoiden asumismuoto oppilaitosmuodon mukaan lukuvuonna 1985/86	7
4. Opintotuen hakijoiden asumismuoto lääneittäin lukuvuonna 1985/86 (%)	8
5. Opintotuen saajat oppilaitosryhmittäin lukuvuonna 1985/86	9
6. Keskimääräinen opintotuki oppilaitosryhmittäin lukuvuonna 1985/86	10
7. Opintotuen keskisuuruus saajan asumismuodon mukaan oppilaitosryhmittäin lukuvuonna 1985/86	11
8. Opintotuen saajat korkeakouluittain lukuvuonna 1985/86 ...	12
9. Opintonsa lukuvuonna 1985/86 päättäneet sukupuolen, iän ja keskimääräisen lainan mukaan	13
10. Korkeakouluista vuonna 1985 valmistuneet opintoalan ja lainan suuruuden mukaan (%)	14
11. Vuosina 1980 - 1985 valmistuneiden keskimääräinen opintolaina valmistumisajankohtana oppilaitosryhmittäin	15
12. Vuosina 1980 - 1985 valmistuneiden keskimääräinen opintolaina valmistumisajankohtana oppilaitosryhmittäin (vuoden 1981 hinnoin)	16

OPINTOTUKEA HAKENEET JA SAANEET 1985/86

Tietoja opintotukea hakeneista ja saaneista opiskelijoista sekä opintotuen määristä lukuvuonna 1985/86

1. Aluksi Julkaisu on koeluonteinen ja laadittu yhteistyössä Valtion opintotukikeskuksen kanssa ja sen tiedot pohjautuvat opintotukikeskuksen aineistoon.

2. Käsitteet

Mitä opintotuki on

Opintotukijärjestelmän tarkoituksena on opiskelijan toimeentulomahdollisuuksien edistäminen. Opintotukilainsäädäntöön perustuva opintotuki käsittää kaksi erilaista tukimuotoa: opintorahan ja valtion takaaman opintolainan.

Opintoraha on valtion varoista maksettava avustus, jota opiskelijan ei tarvitse maksaa takaisin. Opintoraha koostuu perusosasta sekä asumislisästä. Asumislisää myönnetään vuokralla asuvalle perheettömälle opiskelijalle, tai sellaiselle perheelliselle opiskelijalle, joka opiskelun vuoksi asuu eri paikkakunnalla kuin muu perheensä, ei kuitenkaan ilta- eikä yksityisopiskelijoille.

Opintolainan myöntää hakemuksesta liike-, säästö-, osuus- tai Postipankki. Opintolaina maksetaan pankkien varoista ja sen takaisinmaksu alkaa opintojen päätyttyä. Valtion takaaman opintolainan korkoa on alennettu valtion varoista maksettavalla korkotuella. Valtion takaamaan opintolainaan ei tarvita muuta vakuutta.

Mitä opintoja tuetaan

Opintorahaa sekä valtion takaamaa korkotukilainaa myönnetään peruskoulun jälkeistä vähintään 16 viikkoa kestävästä opiskelusta

varten lukioasteella, kansanopistoissa, ammatillisissa oppilaitoksissa sekä yliopistoissa ja korkeakouluissa ylempään korkeakoulututkintoon (filosofian kandidaatti tai sitä vastaava) saakka.

Opintorahan perusosaa ei myönnetä opiskelijalle, joka on oikeutettu lapsilisälain mukaiseen lapsilisään.

Samana tutkinnon suorittamista varten voidaan opintotukea myöntää enintään seitsemäksi opintovuodeksi.

Opintotuen yleiset myöntämisperusteet

Opintotuen myöntämisen perusteita ovat hakijan opintomenestys ja vähävaraisuus. Opintojaan aloittavan opintomenestys katsotaan riittäväksi, kun hänet on hyväksytty oppilaitokseen. Myöhemmin edellytetään opiskelun edistymistä vuosi/luokka-periaatteella tai mikäli hakija opiskelee esim. yliopistossa tai korkeakoulussa edellytetään, että hän saa opintosuorituksia niin paljon kuin tutkinnon suorittaminen kohtuullisessa ajassa edellyttää.

Pätevän syyn (esim. sairauden) perusteella voidaan opintotukea myöntää heikosta menestyksestä huolimatta. Sairauden aiheuttama viivästyminen voi olla enintään 2 vuotta.

Aktiivinen opiskelu on opintotuen jatkuvan saannin ehdoton edellytys. Tämä koskee myös korkotuen jatkumista silloin, kun opiskelija ei opintojen loppuajaksi enää ota uutta opintolainaa.

Vanhempien taloudellinen asema

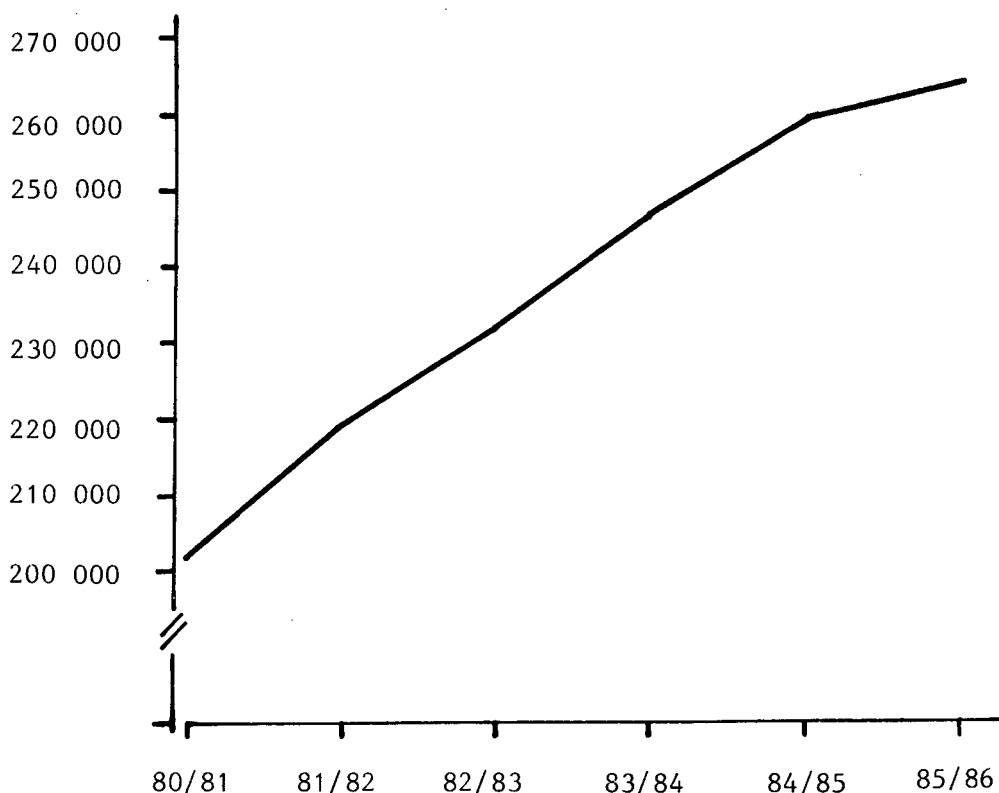
Perheettömän opiskelijan vanhempien tulot ja varallisuus eivät vaikuta myönnettävään opintotukeen, jos hakija on täyttänyt 24 vuotta ennen opintovuoden alkua. Jos henkilö asuu kodin ulkopuolella, vanhempien tulot ja varallisuus eivät vaikuta opintolainan myöntämiseen 18 ikävuoden jälkeen, opintorahan myöntämiseen 20 ikävuoden jälkeen ja asumislisän myöntämiseen 21 ikävuoden jälkeen.

3. Tulokset

Ketkä hakivat opintotukea

Opintotukea haki lukuvuonna 1985/86 yhteensä 263 576 opiskelijaa. Tämä oli 1,6 prosenttia enemmän kuin edellisessä lukuvuotena. Eniten opintotuen hakijoita oli lukiossa opiskelevissa, 67 554. Korkeakouluissa opiskelevia oli seuraavaksi eniten, 52 060. Ammattikoululaisia hakijoissa oli 42 133. Ulkomailta opiskelevista 2 288 haki opintotukea. Keskimäärin opintotukea hakee 75 - 80 % kaikista opiskelijoista. Yli puolet opintotuen hakijoista oli 18 - 25 -vuotiaita. Kolmannes hakijoista oli 16 - 17 -vuotiaita. 25 täyttäneitä oli 9 % ja alle 16-vuotiaita oli 7 %.

Kuvio: Opintotuen hakijat vuosina 1980 - 1985

Hakijoiden määrät:	80/81	202 310
	81/82	218 519
	82/83	231 988
	83/84	247 404
	84/85	259 433
	85/86	263 576

Opintotuen hakijoiden asumismuoto

Lähes puolet hakijoista (49 %) asui vanhempiensa luona. Oppilaitoksen asuntolassa tai yleisessä opiskelija-asuntolassa asui joka neljäs, alivuokralaisasunnossa vain noin 7 %.

Keskimääräisen opintotuen suuruus

Suurimmillaan myönnetty opintotuki oli ulkomailta opiskelevien kohdalla. He saivat opintorahaa koko opintovuodelle keskimäärin 5 001 mk, asumislisää 3 914 mk ja opintolainaa 11 995 mk. Toiseksi suurin opintotuki oli korkeakouluopiskelijoilla. He saivat keskimäärin opintorahaa 4 055 mk, asumislisää 2 553 mk ja lainaa 11 546 mk. Pienin opintotuki oli lukiolaisilla. Keskimääräinen opintotuki oli opintorahaa 2 576 mk, asumislisää 2 684 mk ja opintolainaa 8 823 mk.

Opintotuen hylkääminen

Tulojen ja varallisuuden ja heikon opintomenestyksen perusteella hylättiin opintorahan perusosan hakemuksia 14 019, opintorahan asumislisähakemuksia 16 983 ja opintolainahakemuksia 3 482.

Yleisimpänä hylkäässyynä oli se, että vanhempien tulot ja varallisuus ylittivät tuen myöntämislle asetetut rajat. Tämä oli esim. opintorahan hylkäässyynä noin 27 % tapauksista. Heikko opintomenestys muodosti hylkäässperusteen noin 7 %:ssa opintorahan hylkäästapauksista. Valtaosa hylkäämisistä johtui kuitenkin ns. teknisistä syistä, joissa tuen hakemisen muodolliset edellytykset eivät täyttyneet.

Lainan määrä opintojen päättyessä

Opintonsa lukuvuonna 1985/86 päättäneillä oli lainaa keskimäärin 16 589 mk, naisilla keskimäärin 15 260 mk ja miehillä 18 709 mk. Lainan määrä vaihteli voimakkaasti iän mukaan. Ikä

korreloi samalla myös opintojen pituuden kanssa. Nuorimmassa ikäryhmässä lainaa oli keskimäärin 5 384 mk (18-vuotiaat ja sitä nuoremmat). 25 - 26 -vuotiailla lainaa oli keskimäärin 26 984 mk ja 27 - 28 -vuotiailla 29 667 mk.

Opiskeluaika on ns. kokonaisopiskeluaika kirjoittautumisesta valmistumiseen. Siihen sisältyvät siten tilapäiset poissaolot (keskeyttämiset ts. poissaolokukukaudet) esim. asevelvollisuuden, työssäolon tai raskauden tähden.

4. Taulukot

Taulukko 1. OPINTOTUEN HAKIJAT TUEN LAJIN MUKAAN OPPILAITOSRYHMITÄIN LV. 1985/86 (%)

Oppilaitosryhmä	Hakijat tuen lajin mukaan				Hakijoita yhteensä
	Opinto- rahaa	Opinto- lainaa	Molempia	Yhteensä	
	%				
Yliopistot ja korkeakoulut	6	1	93	100	52 060
Teknilliset oppilaitokset	7	1	93	100	17 275
Kauppaoppilaitokset	36	1	63	100	27 651
Sairaanhoidon oppilaitokset	9	0	90	100	18 728
Ammattikoulut	77	0	23	100	42 133
Maa- ja metsätalouden oppilaitokset	49	0	51	100	8 137
Kansanopistot	26	0	54	100	5 931
Lukiot	93	0	7	100	67 554
Ulkomailla opiskelevat	8	5	87	100	2 288
Muut	33	2	65	100	21 819
Yhteensä (%)	47	1	52	100	
Yhteensä (hakijoita)	124 125	1 643	137 808		263 576

Taulukko 2. OPINTOTUEN HAKIJAT IÄN MUKAAN LV 1985/86

Ikä	%	määrä
- 16	7	18 568
16 - 17	31	82 971
18 - 19	16	42 631
20 - 22	23	60 486
23 - 25	14	36 419
26 - 28	5	12 198
29 -	4	10 303
Yhteensä	100	263 576

Taulukko 3. OPINTOTUEN HAKIJOIDEN ASUMISMUOTO OPPILAITOSMUODON MUKAAN LV 1985/86
(%)

Asumismuoto	Yliop. ja korkeak.	Tekn. oppil.	Kauppap. oppil.	Sair.-hoitoalan oppil.	Ammat- tiku- lut	Maa- ja metsätal. alan oppil.	Kansan- opistot	Lukiot	Ulko- mailla opisk.	Muut	Yhteensä %
Omien tai ottovan- hempien luona	11	23	54	11	76	6	7	93	1	24	48
Oma tai aviopuo- lison osake	7	6	4	15	1	1	1	1	1	4	4
Alivuokral.	9	12	10	12	3	1	2	2	21	11	7
Päävuokral.	29	27	18	31	4	3	4	2	36	18	15
Oppilaitoksen asuntola	0	1	2	11	12	86	83	1	13	24	10
Yleinen opiske- lija-asuntola	43	30	9	17	2	2	1	0	26	15	15
Muulla	2	2	3	3	2	0	2	1	2	3	2
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Hakijoita	52 060	17 275	27 651	18 725	42 133	8 137	5 931	67 554	2 288	21 819	263 576

Taulukko 4. OPINTOTUEN HAKIJOIDEN ASUMISMUOTO LÄÄNEITTÄIN LV. 1985/86 (%)

Asumisluoto	Ahvenanmaa	Uudenmaan lääni	Turun ja Porin lääni	Hämeen lääni	Vaasan lääni	Kymen lääni	Mikkelin lääni	Keskisuomen lääni	Kuopion lääni	Pohjois-Karjalan lääni	Oulun lääni	Lapin lääni	Koko maa
Omien tai ottovanhempien luona	-	42	52	52	57	60	49	43	50	44	47	51	49
Oma tai avio puolison osake	1	6	4	5	3	3	2	3	4	3	4	3	4
Alivuokral.	27	7	6	6	5	5	9	8	8	7	6	5	6
Päävuokral.	24	18	17	15	11	9	10	15	12	11	16	10	14
Oppilaitoksen asuntola	47	6	7	9	13	9	17	9	10	15	13	18	10
Yleinen opiskelijasuntola	-	19	13	13	10	12	10	20	15	20	14	11	15
Muulla	1	3	2	1	1	2	2	2	2	1	2	2	2
Yhteensä %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Hakijoita	170	55 572	38 006	36 500	23 318	16 971	9 933	16 119	14 130	10 491	27 648	11 889	260 747

Taulukko 5. OPINTOTUEN SAAJAT OPPILAITOSRYHMITÄIN LV. 1985/86

Oppilaitosryhmä	Tuen laji		
	Opintoraha	Asumislisä	Opintolaina
Yliopistot ja korkeakoulut	48 898	34 124	48 094
Teknilliset oppilaitokset	16 350	10 321	15 905
Kauppaoppilaitokset	24 693	8 601	16 261
Sairaanhoidon oppilaitokset	17 909	10 488	16 678
Ammattikoulut	39 898	4 253	8 924
Maa- ja metsätalouden oppilaitokset	7 619	363	4 151
Kansanopistot	5 271	4 420	4 300
Lukiot	61 573	2 145	3 123
Ulkomailla opiskelevat	1 842	1 495	1 962
Muut	20 075	9 008	14 386
Tuen saajia yhteensä	244 128	85 218	133 788

Taulukko 6. KESKIMÄÄRÄINEN OPINTOTUKI OPPILAITOSRYHMITÄIN LV. 1985/86, MK

Oppilaitosryhmä	Opintoraha	Asumislisä	Opintolaina
Yliopistot ja korkeakoulut	4 055	2 953	11 546
Teknilliset oppilaitokset	3 319	2 553	9 280
Kauppaoppilaitokset	2 724	2 853	7 473
Sairaanhoidon oppilaitokset	3 706	2 508	7 699
Ammattikoulut	2 029	2 619	4 132
Maa- ja metsätalouden oppilaitokset	1 875	2 373	4 577
Kansanopistot	2 576	969	7 794
Lukiot	1 074	2 631	3 430
Ulkomailla opiskelevat	5 001	3 914	11 995
Muut	2 917	2 557	7 229
Yhteensä	2 576	2 684	8 823

Taulukko 7. OPINTOTUEN KESKISUURUUS SAAJAN ASUMISMUODON MUKAAN OPPILAITOSRYHMIT-
TÄIN, LUKUVUONNA 1985/86, MK

Oppilaitosryhmä	Keskimäärin Opintorahaa		Keskimäärin Opintolainaa	
	Asumismuoto		Asumismuoto	
	Kotona	Muualla	Kotona	Muualla
Yliopistot ja korkeakoulut	1 497	4 301	8 314	11 879
Teknilliset oppilaitokset	1 152	3 886	7 080	9 851
Kauppaoppilaitokset	1 407	4 235	5 826	8 458
Sairaanhoidoalan oppilaitokset	1 312	3 974	5 891	7 881
Ammattikoulut	1 626	3 330	3 206	4 728
Maa- ja metsätalouden oppilaitokset	1 789	1 881	3 813	4 591
Kansanopistot	1 725	2 645	7 004	7 831
Lukiot	948	2 891	2 552	4 458
Ulkomailla opiskelevat	1 182	5 030	7 543	12 020
Muut	1 295	3 429	5 108	7 561
Yhteensä	1 230	3 803	5 801	9 444
Tuen saajia	116 397	127 731	22 789	110 995

Taulukko 8. OPINTOTUEN SAAJAT KORKEAKOULUITTAIN LUKUVUONNA 1985/86

Korkeakoulu	Opintorahaa	Opintolainaa
Eläinlääketieteellinen korkeakoulu	206	208
Helsingin yliopisto	11 400	11 098
Joensuun korkeakoulu	2 424	2 345
Jyväskylän yliopisto	4 442	4 316
Helsingin kauppakorkeakoulu	1 326	1 365
Kuopion korkeakoulu	1 416	1 402
Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu	955	957
Oulun yliopisto	4 854	4 755
Svenska handelshögskolan	621	648
Tampereen teknillinen korkeakoulu	1 529	1 556
Tampereen yliopisto	4 968	4 758
Teknillinen korkeakoulu	3 117	3 204
Turun kauppakorkeakoulu	897	915
Turun yliopisto	5 117	5 002
Vaasan kauppakorkeakoulu	1 155	1 145
Åbo Akademi	2 277	2 245
Taideteollinen korkeakoulu	546	523
Sibelius-Akatemia	598	605
Lapin korkeakoulu	811	811
Teatterikorkeakoulu	112	114
Yhteensä	48 771	47 972

Taulukko 9. OPINTONSA LV. 1985/86 PÄÄTTÄNEET SUKUPUOLEN, IÄN JA KESKIMÄÄRÄISEN LAINAN MUKAAN

	Ikä										Yhteensä
	- 18	19 - 20	21 - 22	23 - 24	25 - 26	27 - 28	29 - 30	30 -			
Miehet	2 079	2 330	2 262	3 564	3 079	1 613	794	895			16 616
laina keskimäärin mk	4 575	6 066	11 903	19 093	28 733	33 335	32 935	26 721			18 709
Naiset	2 407	4 749	6 415	4 856	3 166	1 813	1 034	2 073			26 513
laina keskimäärin mk	6 082	7 569	11 679	18 399	25 283	26 404	26 031	16 840			15 260
Yhteensä	4 486	7 079	8 677	8 420	6 245	3 426	1 828	2 968			43 129
Laina keskimäärin mk	5 384	7 067	11 737	18 693	26 984	29 667	29 030	19 820			16 589

Taulukko 10. KORKEAKOULUISTA VUONNA 1985 VALMISTUNEET OPINTOALAN JA LAINAN SUURUUDEN MUKAAN (%)

Opintoala	Lainan määrä mk								Yhteensä	Laina keski- määrin, mk ²
	- 20 000	20 001 - 30 000	30 001 - 40 000	40 001 - 50 000	50 001 - 60 000	60 001 - 70 000	70 001 -			
Humanistinen ¹	20	11	16	22	20	9	2	100	38 900	
Oikeustieteellinen	12	12	9	29	21	14	3	100	43 800	
Lääketieteellinen	7	7	13	18	28	18	9	100	49 500	
Kaupallis-taloud.	17	17	25	27	11	2	1	100	34 800	
Yhteiskuntatiet.	15	13	20	23	19	7	2	100	38 800	
Matemaattis-luonnont.	19	14	14	15	24	12	2	100	39 900	
Kasvatustieteell.	13	18	16	30	13	9	2	100	38 700	
Teknillinen	12	14	24	32	15	3	1	100	38 300	
Maa- ja metsätaloust.	9	8	14	28	28	12	2	100	44 600	
Yhteensä %	14	14	18	25	18	8	2	100	39 800	

1) Prosentit on pyöristetty, joten summa voi olla muu kuin 100.

2) Summat on pyöristetty lähimpään sataan markkaan.

Taulukko 11. VUOSINA 1980 - 1985 VALMISTUNEIDEN KESKIMÄÄRÄINEN OPINTOLAINA VALMISTUMISAJANKOHTANA OPPILAITOSRYHMITÄIN, MK

Oppilaitosryhmä	Keskimääräinen laina valmistumishetkellä, mk					
	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Yliopistot ja korkeakoulut	28 160	29 437	31 618	32 712	35 714	39 267
Teknilliset oppilaitokset	20 775	21 276	21 716	22 707	23 774	25 997
Kauppaoppilaitokset	8 742	9 106	9 698	10 684	11 681	12 698
Sairaanhoidon oppilaitokset	10 323	10 697	11 439	12 157	13 723	15 325
Ammattikoulut	4 750	5 129	5 250	5 262	5 645	6 040
Maa- ja metsätalouden oppilaitokset	5 040	5 638	5 878	5 738	6 456	7 071
Kansanopistot	4 963	5 569	6 277	7 105	7 749	9 121
Lukiot	3 411	4 025	4 244	4 562	5 007	5 276
Ulkomailla opiskelevat	26 483	25 578	30 833	33 218	30 476	33 556
Muut	8 639	8 406	8 701	10 360	12 114	13 037
Yhteensä	12 258	12 916	13 161	14 255	15 687	16 980

Taulukko 12. VUOSINA 1980 - 1985 VALMISTUNEIDEN KESKIMÄÄRÄINEN OPINTOLAINA VALMISTUMISAJANKOHTANA OPPILAITOSRYHMITÄIN

Vuoden 1981 hinnoin¹

Oppilaitosryhmä	Keskimääräinen laina valmistumishetkellä, mk					
	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Yliopistot ja korkeakoulut	31 498	29 437	28 848	27 558	28 099	29 173
Teknilliset oppilaitokset	23 238	21 276	19 813	19 129	17 918	19 314
Kauppaoppilaitokset	9 778	9 106	8 848	9 000	9 190	9 433
Sairaanhoidon oppilaitokset	11 546	10 697	10 437	10 241	10 797	11 385
Ammattikoulut	5 313	5 129	4 790	4 433	4 441	4 487
Maa- ja metsätalouden oppilaitokset	5 637	5 638	5 363	4 834	5 079	5 253
Kansanopistot	5 551	5 569	5 727	5 985	6 096	6 776
Lukiot	3 815	4 025	3 872	3 843	3 939	3 919
Ulkomailla opiskelevat	29 623	25 578	28 132	27 984	23 977	24 930
Muut	9 663	8 406	7 938	8 727	9 531	9 685
Yhteensä	13 711	12 916	12 008	12 009	12 342	12 615

1) Deflatoitu kuluttajahintaindeksin (1981=100) avulla.